

Avdelningen för rättspsykiatri
Patrik Backgård

Beslutsdatum
2023-11-19

Dnr
S23-90248

Beslutsfattare
Jesper Svedberg

Ikraftträdande
2023-11-19

Version
1.0 - Godkänd

Transport av intagen i samband med rättspsykiatrisk undersökning

Innehåll

Transport av intagen i samband med rättspsykiatrisk undersökning	1
1. Grundläggande utgångspunkter	3
1.1 Genomförande- och planeringsansvar för transporter	3
1.1.1 Transporter till och från häkte samt till vårdgivare för rättspsykiatrisk vård	3
1.1.2 Transporter under vistelse på undersökningsenheten	3
2. Transporter som genomförs av RMV:s personal	4
2.1 Särskilt om ambulanstransporter	4
3. Begrepp	5
3.1 Bevakad transport - bemanningsnivå	5
3.2 Transportledare, transportförare, transportplanerare och bilförare - definitioner och uppgifter	5
4. Allmänt om transporters genomförande	5
5. Åtgärder inför transport	6
5.1 Transporthandlingar	6
6. Transportledarens ansvar	6
7. Övrigt om transporters genomförande	7
7.1 Före transport	7
7.2 Under transport	7
7.3 Placering i fordon	8
7.4 Efter transport	8

Transport av intagen i samband med rättspsykiatrisk
undersökning

Ikraftträdande
2023-11-19

Dnr
S23-90248

1. Grundläggande utgångspunkter

Rutinen reglerar de transporter som kan komma att göras under en intagens vistelse på en rättspsykiatrisk undersökningsenhet och där RMV-anställd personal medverkar vid transportens genomförande. Det är viktigt att framhålla att transporter så långt som det är möjligt ska utföras av Kriminalvården.

I undantagsfall kan RMV behöva delta vid eller transportera en intagen. Det handlar då om undantagsfall av transporter som utgår från och avslutas på undersökningsenheten i samband med permission, medicinsk undersökning, den intagnes närvaro vid domstolsförhandling eller sjukfall.

En planerad transport av en intagen utanför undersökningsenheten måste godkännas av behörig person (Enhetschef, gruppchef, eller beredskap som fattar beslut). Godkännandet av transport ska dokumenteras¹. Vid akuta transporter dokumenteras transporten, men transportbeslut behöver inte sändas i efterhand till nationella transportenheten, om inte annat efterfrågas.

En intagen får enligt 4 kap. 10 § p. 1 häkteslagen beläggas med fängsel vid transport eller annan vistelse utanför lokalen, om det är nödvändigt av säkerhetsskäl

En intagen som transporteras eller av annan anledning vistas utanför förvaringslokalen under en myndighets övervakning, ska enligt 21 § häktesförordningen inte utsättas för onödig uppmärksamhet.

1.1 Genomförande- och planeringsansvar för transporter

1.1.1 Transporter till och från häkte samt till vårdgivare för rättspsykiatrisk vård

Transporter till och från häkte samt till vårdgivare för rättspsykiatrisk vård ska i normalfallet utföras av Kriminalvårdens nationella transportenhet (NTE). Kriminalvården ansvarar för säkerhetsanpassningen i varje enskilt fall beträffande dessa transporter.

1.1.2 Transporter under vistelse på undersökningsenheten

I möjligaste mån ska NTE anlitas för transporter som sker under intagnas vistelse på RMV:s undersökningsenheter. Transporten ska betraktas som

¹ Godkännandet av transporten är inte ett sådant beslut enligt häkteslagen där rätt till omprövning m.m. föreligger. Vid verkställande av beslutet behöver dock de rättsliga ramarna kring bevakning och säkerhet m.m. i häkteslagen beaktas.

beordrad av RMV och detta ska dokumenteras av RMV.

NTE ansvarar för säkerhetsanpassningen av dessa transporter i den mån som de genomförs av transporttjänsten. Vad som sägs under punkt 3-7 gäller i tillämpliga delar för RMV:s del även vid transporter som genomförs av Kriminalvården.

I de fall som det inför en transport finns anledning att misstänka en klart förhöjd risk för fritagning, rymningsförsök eller åtgärder från utomstående i syfte att allvarligt störa genomförandet av transporten eller vistelsen utanför undersökningsenheten ska NTE anlitas.

För informationsöverföringen mellan Rättsmedicinalverket och Kriminalvården gäller följande utgångspunkter².

Sekretess gäller mellan myndigheterna, men som konstaterades i förarbetena vid införandet av häktesbefogenheterna hos myndigheten är det naturligt att Rättsmedicinalverket och Kriminalvården samverkar bland annat i fråga om risk- och hotbedömningar av intagna personer.

Det får göras en bedömning i varje enskilt fall av vilken information som är nödvändig att lämna till Kriminalvården för att transporten ska kunna utföras. Vid bedömningen behöver sekretessen för uppgifter om den enskilde beaktas, och det får ske en menprövning och en bedömning av vilken information som är nödvändig att lämna om den enskilde för att transporten ska kunna genomföras.

2. Transporter som genomförs av RMV:s personal

Transporter som genomförs av RMV:s personal ska säkerhetsanpassas enligt punkterna 3 till 7 nedan.

2.1 Särskilt om ambulanstransporter

I situationer där den intagnes liv eller hälsa kan vara i akut fara på grund av sjukdom, skada eller liknande ska ambulans omedelbart tillkallas.

RMV ansvarar för planering och säkerhetsanpassning av sådana transporter. Säkerhetsmässiga förutsättningar och vidtagna säkerhetsåtgärder för transporten ska delges ambulanspersonalen. Behov av poliseskort i samband

² prop. 2013/14:222 Ordning och Säkerhet vid Rättsmedicinalverkets rättspsykiatriska undersökningsenheter

med en sådan transport ska alltid övervägas. Kriminalvården ska informeras.

Om det inte finns möjlighet för två personal från RMV att medfölja i ambulansen ska följevagn användas. Föraren av följevagnen ingår inte i bevakningen (jfr 3.1).

3. Begrepp

3.1 Bevakad transport - bemanningsnivå

Vid bevakad transport ska minst två personal medverka under transporten. Eventuell bilförare ska aldrig räknas som bevakningspersonal. Transporter med färre än två bevakningspersonal ska endast genomföras om synnerliga skäl föreligger. Sådana transporter kan utgöras av akuta sjuktransporter då fara för liv och hälsa föreligger om transporten inte sker skyndsamt.

3.2 Transportledare, transportförare, transportplanerare och bilförare - definitioner och uppgifter

Den tjänsteman som ska leda transporten kallas transportledare. Övrig medverkande personal kallas transportförare. Förare av fordon som tillhör eller hyrs av RMV för transporten kallas bilförare. Transportplanerare är den tjänsteman som enligt beslutsordningen utfärdar transporthandlingar och beslutar om transporten samt om villkor under transporten.

4. Allmänt om transporters genomförande

En transport ska genomföras så att inte onödig uppmärksamhet väcks kring den intagne. Information till den intagne som ska transporteras får endast lämnas om det inte riskerar att påverka transportens säkerhet.

Transport kan genomföras med RMV:s fordon, taxi eller i särskilt och för ändamålet hyrt fordon. Omständigheter kring och förutsättningar för transporten ska vägas in vid valet av transportfordon. Om taxi används ska en stor bil beställas och en sätesrad lämnas tom mellan den intagne och föraren.

Transportförare ska medföra mobiltelefon under transporten samt RMV:s tjänstekort.

Vid alla transporter ska handfängsel medföras — även när beslut har fattats att den intagne inte ska bära fängsel vid transportens början.

Dröjsmål utöver planerad tid för transporten ska meddelas transportplaneraren.

Transport av intagen i samband med rättspsykiatrisk undersökning

Ikraftträdande
2023-11-19

Dnr
S23-90248

5. Åtgärder inför transport

5.1 Transporthandlingar

Inför varje transport ska särskilda transporthandlingar upprättas av transportplaneraren. I transporthandlingen ska anges:

- Anledningen till transporten
- Den som har fattat beslut om transporten
- Beräknad varaktighet och mål för transporten
- Den transporterades namn och personnummer
- Transportledares, transportförares samt - i förekommande fall - bilförares namn
- Om den intagne ska beläggas med fängsel vid transportens början

6. Transportledarens ansvar

Transportledaren ansvarar för att:

- Nödvändiga dokument och nödvändig utrustning följer med transporten.
- Information av betydelse för transportens genomförande ges till övrig transportpersonal erforderliga medicinska handlingar, t.ex. ordinationslistor och journalhandlingar, vid behov finns med vid transporten och att eventuella läkemedel som patienten får finns delade och medskickade så att medicineringen inte avbryts.
- Den intagne får vård om han eller hon insjuknar under transporten.
- Transporten genomförs enligt transporthandlingen.
- Avbryta en transport som inte kan fullföljas enligt transportplanen och för att omedelbart informera transportplaneraren om detta.
- Den lokala polismyndigheten och transportplaneraren omedelbart underrättas om den intagne avviker.
- Omständigheter som uppkommer under transporten och som på något sätt avviker från planeringen ska skyndsamt anmälas till

transportplaneraren och till den mottagande institutionen eller myndigheten.

7. Övrigt om transporters genomförande

7.1 Före transport

Den intagne som ska transporteras ska meddelas exakt tidpunkt för transporten i så nära tidsmässig anslutning som möjligt till transportens genomförande.

Den intagne ska i visiteras om det finns anledning att anta att den intagne avser att medföra otillåtet föremål under transporten och det utrymme som den intagne ska vistas i under transporten ska kontrolleras före transporten.

7.2 Under transport

Den intagne får inte medges att kontakta utomstående eller göra uppehåll under transporten för att göra inköp eller liknande ärenden.

Den intagne får inte medföra kontanter, kontokort eller liknande betalningsmedel under transport.

Om fängsel ska användas under hela transporten ska detta anbringas innan transporten lämnar RMV:s lokaler. Handfängsel ska i normalfallet anbringas på den intagnes båda händer. Transportledaren får avgöra om den intagne istället ska kopplas till medföljande personal. Under färd i fordon ska dock aldrig personal och intagen vara sammankopplade.

Ordförande vid domstolsförhandling beslutar om eventuella lättnader i fängselanvändningen under domstolsförhandlingen.

Transportledaren ska alltid samråda med läkare, tandläkare eller annan vårdgivare om eventuella lättnader i fängselanvändningen i samband med behandling eller undersökning av den intagne. Transportledaren får medge undantag från användning av fängsel om fängslet påtagligt försvårar eller stör behandlingen eller undersökningen. Transportledaren ska dessförinnan ha tagit reda på om förhållandena i den lokal där behandlingen eller undersökningen äger rum medger en tillfredsställande möjlighet att bevaka att den intagne inte avviker. Det ska särskilt noteras om det finns flera utgångar från lokalen eller om det finns risk för flyktförsök genom eventuella fönster i lokalen.

Transport av intagen i samband med rättspsykiatrisk undersökning

Ikraftträdande
2023-11-19

Dnr
S23-90248

7.3 Placering i fordon

Vid transport av en intagen med hjälp av två transportförare och en bilförare ska den intagne sitta i baksätet med en personal på varje sida.

Vid transport med mindre minibuss är det väsentligt att vänstersidan inte har någon dörr och att dörren på högersidan bevakas av personal.

Centrallås i transportfordon skall hållas i låst läge under transporten. Om fordonet är utrustat med s.k. barnlås ska detta vara i låst läge på fordonets yttersida.

7.4 Efter transport

Den intagne ska i normalfall visiteras efter transporten. Transportledaren ska efter utfört transportuppdrag återlämna transporthandlingarna till transportplaneraren och redovisa eventuella problem och avvikelser i samband med transporten till den som fattat beslut om transporten.